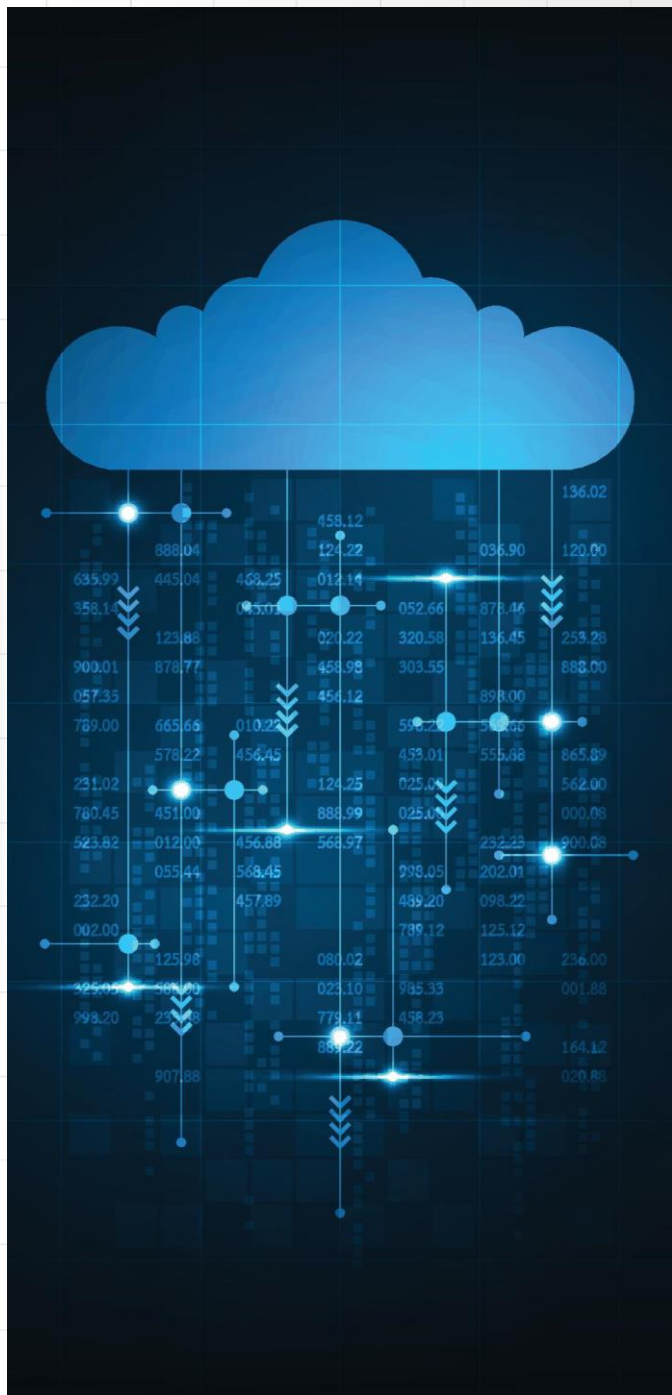

Wrocław
University
of Science
and Technology

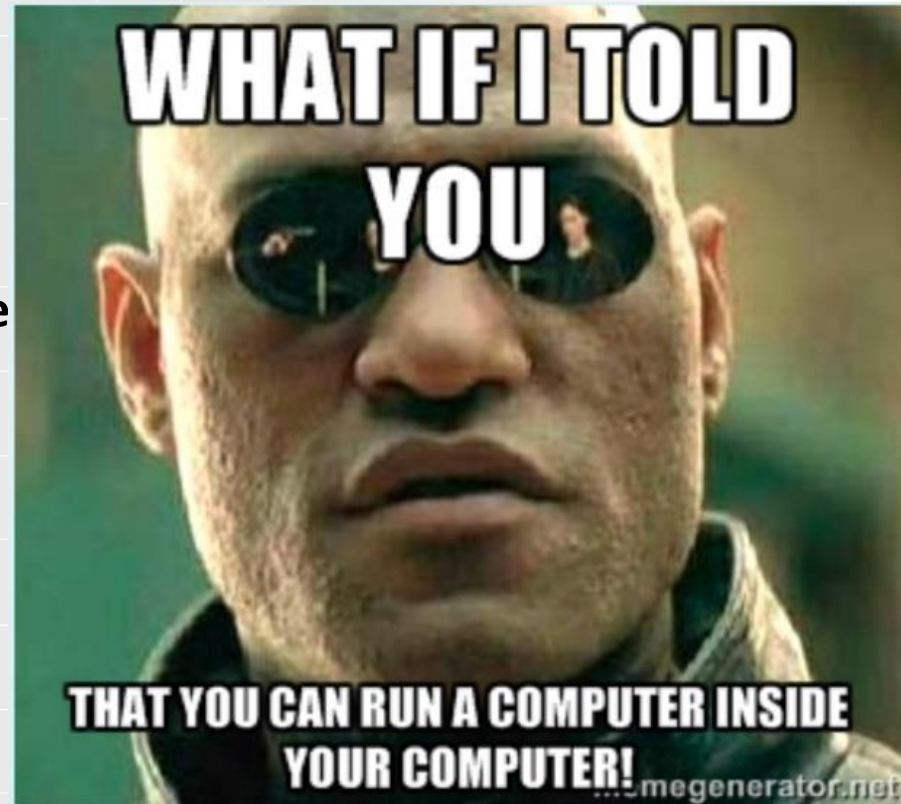
Programowanie w chmurze

Rafał Palak

Politechnika Wrocławska

Docker

- **Platforma oprogramowania** służąca do **automatyzacji procesu wdrażania, skalowania oraz zarządzania aplikacjami przez konteneryzację**. Pozwala deweloperom „**pakować**” aplikacje **wraz z ich zależnościami** w standardowe jednostki oprogramowania, zwane **kontenerami**, które są **izolowane od środowiska i jednolicie działają na różnych systemach i infrastrukturach**.

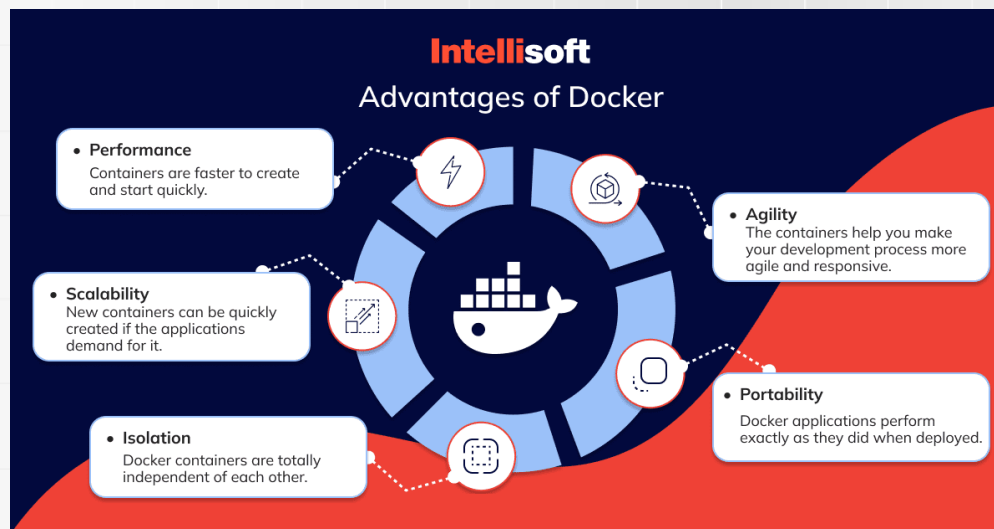
Docker - innowacyjność

- **Przenośność** - Aplikacje zapakowane w kontenery Docker mogą działać **niezmiennie na różnych środowiskach**, od deweloperskich laptopów po serwery produkcyjne, niezależnie od platformy.
- **Szybkość i Elastyczność** - Kontenery uruchamiają się szybko i efektywnie, co ułatwia skalowanie aplikacji i eksperymentowanie z nowymi wersjami i konfiguracjami.
- **Izolacja Aplikacji** - Konteneryzacja zapewnia izolację aplikacji, co zmniejsza konflikty zależności i ułatwia zarządzanie wersjami.
- **Optymalizacja Zasobów** - Dzięki współdzieleniu jądra systemu operacyjnego i lekkiej architekturze, Docker umożliwia lepsze wykorzystanie zasobów w porównaniu do maszyn wirtualnych.

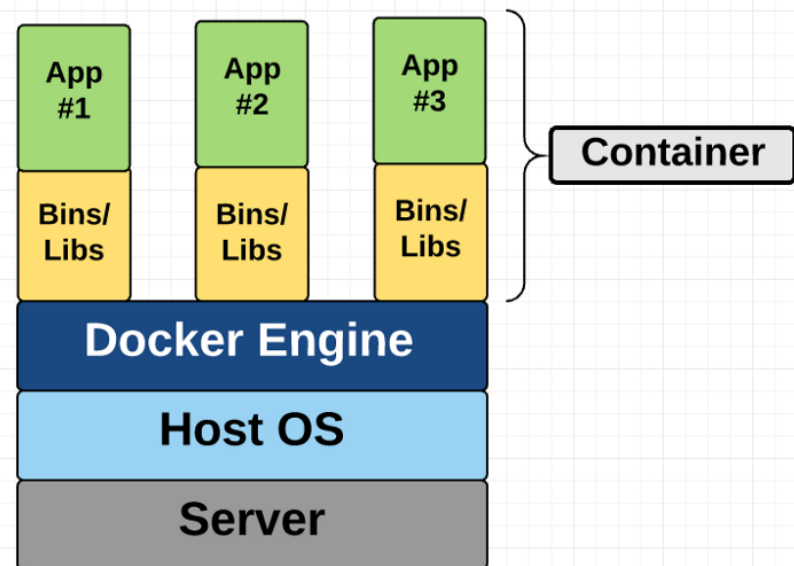
Docker – kluczowe korzyści

- **Zwiększona efektywność dewelopmentu i wdrożeń** - Docker upraszcza i przyspiesza workflow deweloperski od tworzenia przez testowanie po wdrożenie aplikacji.
- **Łatwość zarządzania** - Zarządzanie aplikacjami w kontenerach jest **prostsze** dzięki użyciu narzędzi Docker oraz ekosystemowi rozwiązań wspierających konteneryzację.
- **Spójność środowisk** - Docker gwarantuje, że aplikacja będzie **działać tak samo niezależnie od miejsca uruchomienia**.

Kontener [1]

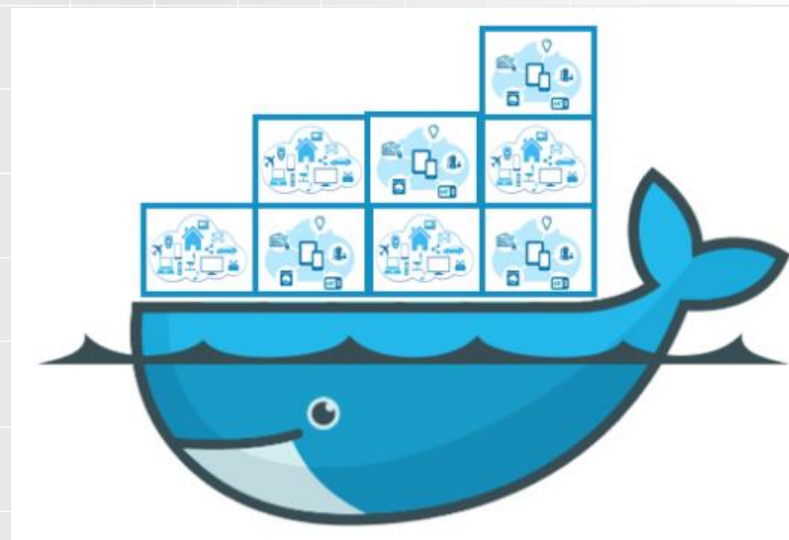
- Kontener to **proces uruchomiony w izolowanym środowisku na maszynie gospodarza, który jest odizolowany od wszystkich innych procesów działających na tej maszynie gospodarza.**

<https://docs.docker.com/get-started/>

Kontener [2]

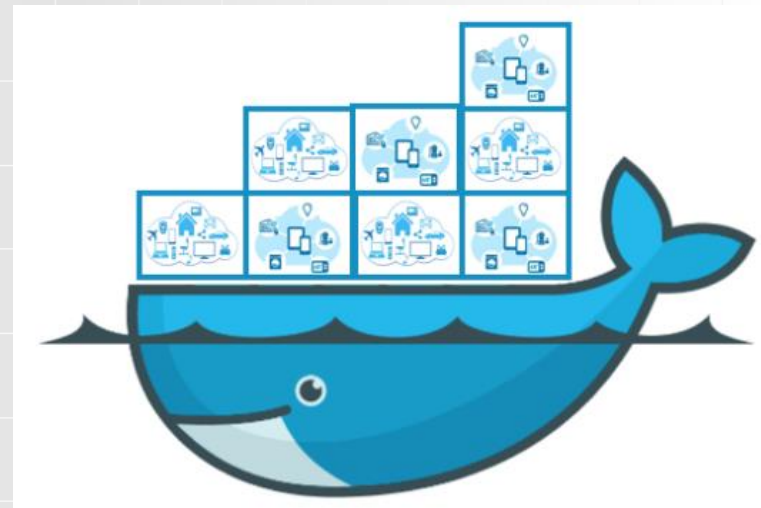
- Kontenery **izolują procesy aplikacji** na poziomie systemu operacyjnego hosta,
- Wykorzystują **funkcje jądra systemu Linux, takie jak cgroups i namespaces,**
- Aplikacja w kontenerze ma **własny widok systemu plików, sieci, użytkowników** itd., ale wciąż korzysta z **tego samego jądra systemu operacyjnego**, na którym działa kontener,
- **Nie zawiera własnego jądra systemu operacyjnego ani nie emuluje sprzętu**
- Jest wykonalną instancją obrazu,

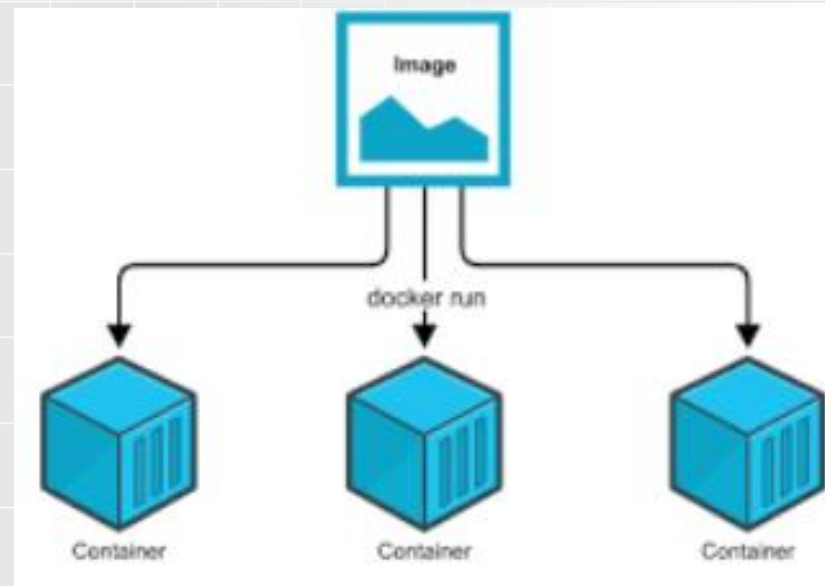
Kontener [3]

- Ponieważ kontenery **współdzielą jądro** systemu operacyjnego z hostem i **nie muszą emulować sprzętu**, są **znacznie lżejsze i szybsze w uruchamianiu** niż maszyny wirtualne
- Kontenery **startują niemal natychmiastowo**, co jest dużą zaletą w środowiskach, gdzie szybkie skalowanie i elastyczność są kluczowe.
- Kontenery można opisać jako **formę wirtualizacji na poziomie systemu operacyjnego**, w przeciwieństwie do tradycyjnej **wirtualizacji opartej na maszynach wirtualnych, które emulują całe środowisko sprzętowe**. Dzięki temu kontenery mogą być **bardziej efektywne pod względem zużycia zasobów i szybkości działania**.

Obraz

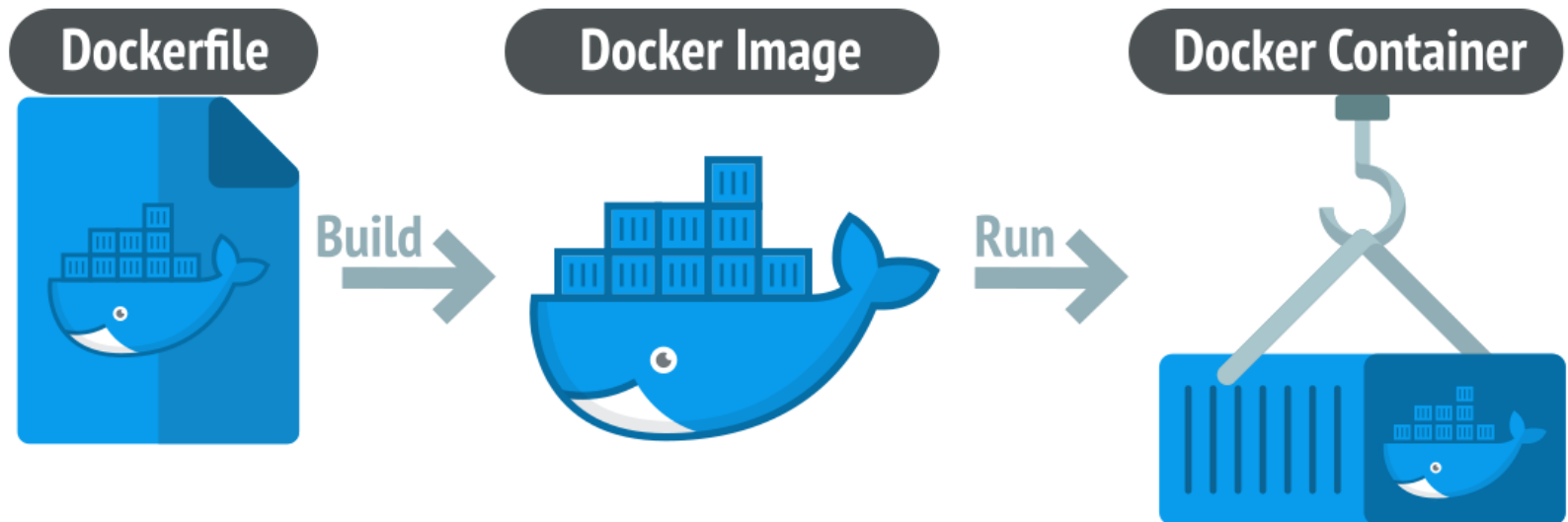
- Działający kontener korzysta z izolowanego systemu plików. **Ten izolowany system plików jest dostarczany przez obraz**, który musi zawierać wszystko, co potrzebne do uruchomienia aplikacji - wszystkie zależności, konfiguracje, skrypty, pliki binarne itp. Obraz zawiera także inne konfiguracje kontenera, takie jak zmienne środowiskowe, polecenie domyślne do uruchomienia i inne metadane.

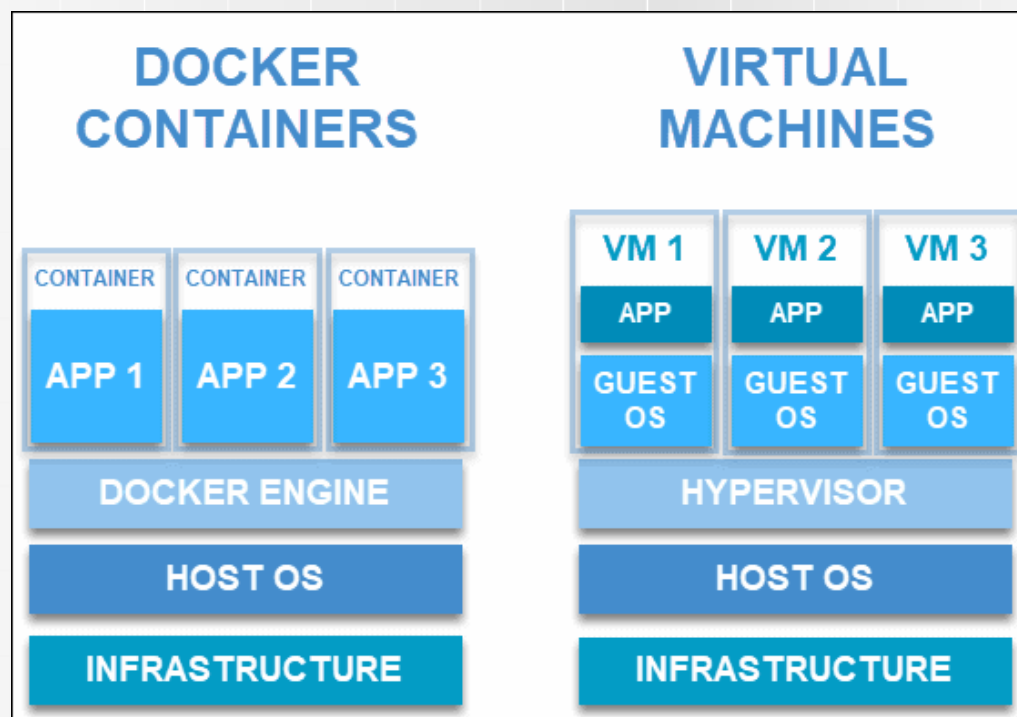
Obraz

- Definiuje mini system, na którym będziemy uruchamiać daną aplikację.
- Tworzenie takiego obrazu jest podobne do stawiania serwera - instalujemy odpowiednie paczki, konfigurujemy je, kopiujemy pliki itd.
- Składa się z kilku warstw **system operacyjny** np.: Ubuntu lub Alpine, **warstwy związane z uruchamianą aplikacją** np.: zainstalowana Java/Python, **nasza aplikacja**

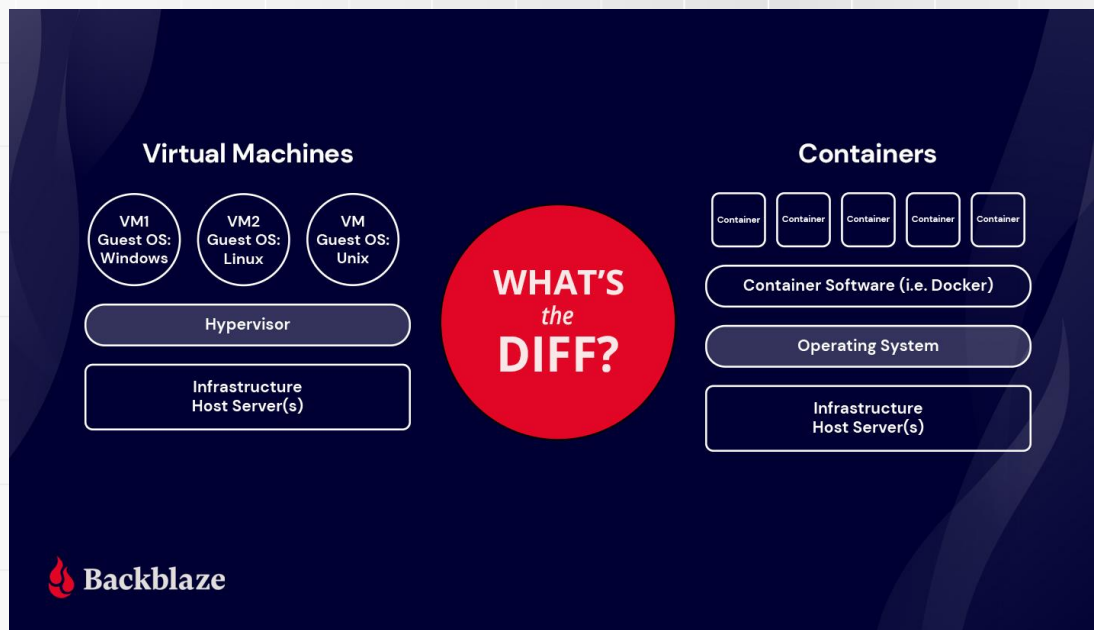
Maszyna wirtualna

- Emulowany komputer z **własnym systemem operacyjnym**
- Uruchomiony na oprogramowaniu zwanym **hypervisorem**, działającym na **fizycznym sprzęcie komputerowym**
- Pozwala na uruchomienie wielu systemów operacyjnych na **jednym fizycznym serwerze**, każdy w izolowanym środowisku.

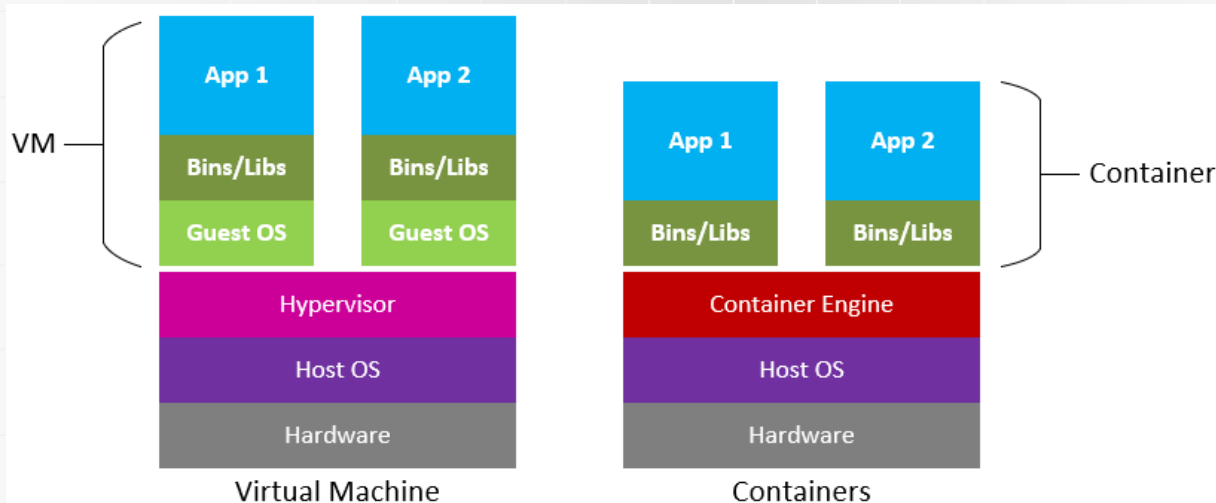
Maszyna wirtualna - Hypervisor

- Program lub warstwa oprogramowania **umożliwiająca hostowanie jednej lub wielu VM**, zarządzająca dystrybucją zasobów sprzętowych do każdej maszyny wirtualnej. Wyróżnia się dwa typy:
  - **Typ 1 (bare-metal)**: Oprogramowanie działa bezpośrednio na sprzęcie fizycznym (np. VMware ESXi, Microsoft Hyper-V).
  - **Typ 2 (hosted)**: Oprogramowanie działa na systemie operacyjnym hosta (np. Oracle VirtualBox, VMware Workstation).

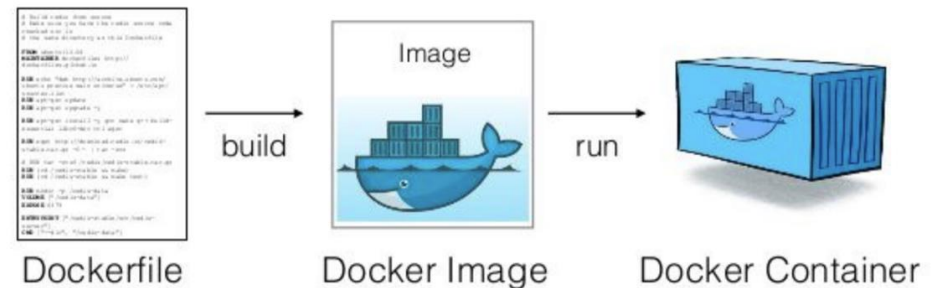
Maszyna wirtualna – wady i zalety

- **Izolacja** - Maszyny wirtualne **oferują pełną izolację od systemu hosta i od siebie nawzajem**, co zapewnia bezpieczeństwo i elastyczność.
- **Zasoby** - **Współdzielenie zasobów fizycznego hosta**; możliwość przydzielania zasobów (CPU, pamięci RAM, przestrzeni dyskowej) dla każdej VM.
- **Przenośność** - **Łatwość migracji maszyn** wirtualnych między hostami fizycznymi.
- **Nadmiarowość i Odporność na Awarię** - Ułatwia tworzenie środowisk wysokiej dostępności i planowanie ciągłości działania.
- **Zużycie Zasobów** - Większe zużycie zasobów w porównaniu do kontenerów, **ze względu na potrzebę uruchamiania pełnego systemu operacyjnego** dla każdej VM.
- **Startup Time** - Dłuższy czas uruchamiania niż w przypadku kontenerów.

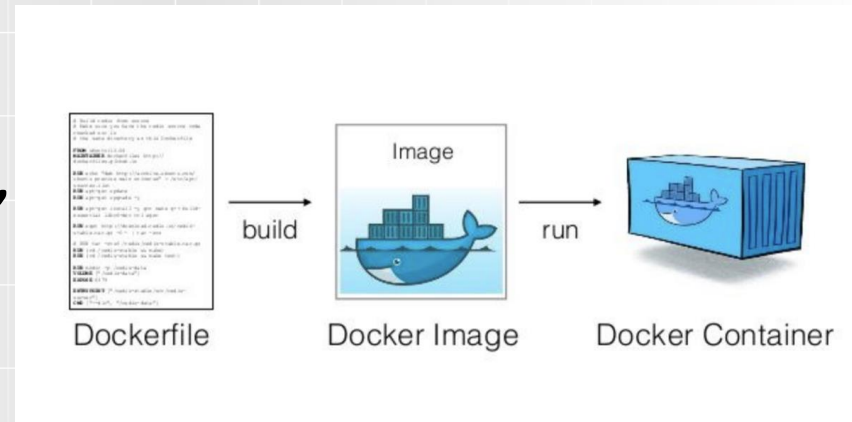
Dockerfile

- Zwykły plik tekstowy o nazwie Dockerfile (brak rozszerzeń, sama nazwa)
- Zawiera szereg instrukcji, dzięki którym pozwala stworzyć w pełni funkcjonalny obraz który będzie zawierał wszystko, co jest potrzebne do uruchomienia aplikacji.
- Dockerfile składa się z par (instrukcja, argumenty) dla instrukcji
- Opisuje on dokładnie, z jakich elementów powinno składać się środowisko wykonawcze dla umieszczonej w obrazie aplikacji.

Dockerfile – wybrane instrukcje

- **FROM:** określenie obrazu bazowego.
- **RUN:** wykonanie poleceń w nowej warstwie na wierzchu bieżącego obrazu i zatwierdzenie wyników.
- **COPY/ADD:** kopiowanie plików i katalogów do obrazu.
- **WORKDIR:** ustawienie katalogu roboczego dla instrukcji **RUN**, **CMD**, **ENTRYPOINT**, **COPY**, i **ADD**.
- **CMD:** ustawienie domyślnego polecenia lub opcji, które zostaną wykonane podczas uruchamiania kontenera.
- **EXPOSE:** informowanie Dockera, że kontener nasłuchuje na określonych portach w trakcie działania.
- **ENV:** ustawienie zmiennych środowiskowych.

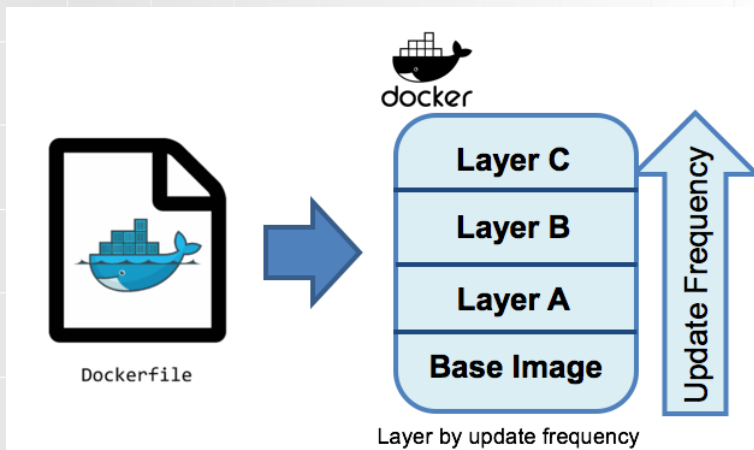
Dockerfile - przykład

```
# Obraz bazowy  
FROM node:alpine  
  
# Instalacja paczek  
RUN npm install  
  
# Komenda startowa  
CMD ["npm", "start"]`
```


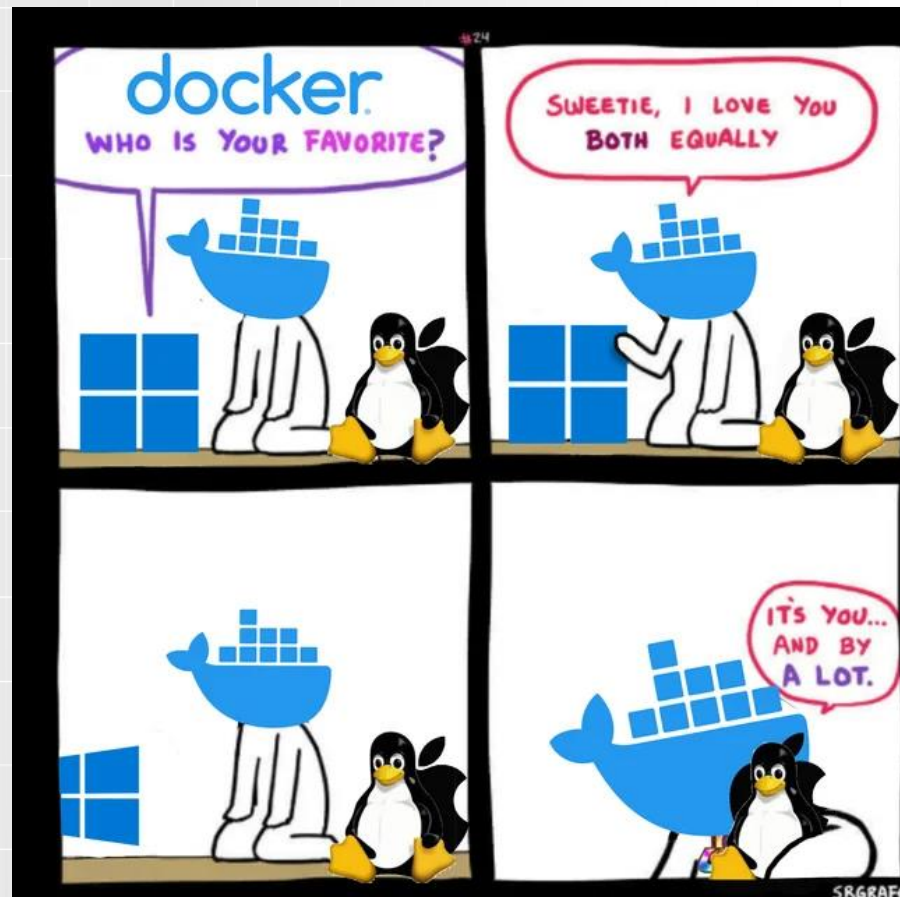
Dockerfile - Obraz bazowy

- Jest swego rodzaju system operacyjnym dla tworzonego przez obrazu.
- Jest to baza, do której będziemy dodawać kolejne aplikacje (np. biblioteki) oraz nasz własny kod.
- Można użyć „**gołego**” systemu operacyjnego, np. Ubuntu lub Alpine. **W takim przypadku musimy samodzielnie zainstalować wszystkie potrzebne nam narzędzia** (np. Node.js).
- Można użyć **gotowego obrazu**, który to posiada już większość tych **narzędzie preinstalowanych**. Dzięki temu nasz **plik Dockerfile będzie dużo mniejszy i łatwiejszy do zarządzania**.

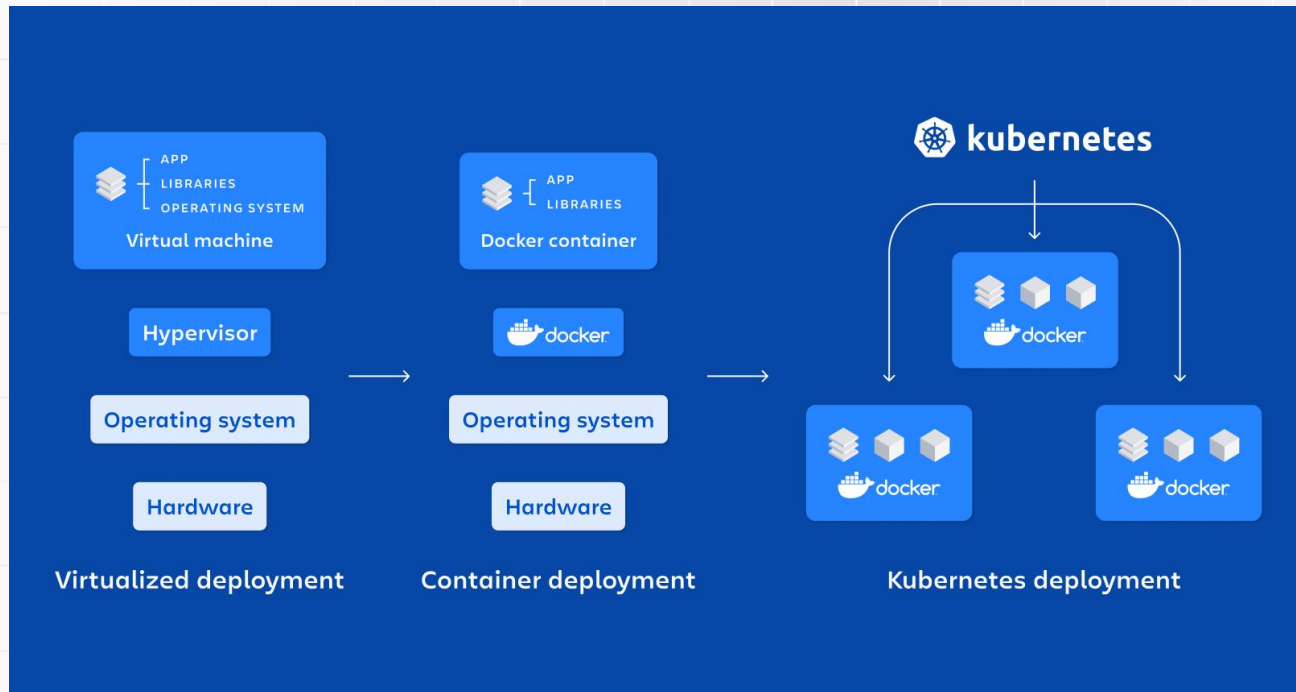
.dockerignore

- Określa które pliki nie powinny być kopiowane do obrazu pliku
- Pozwala na zmniejszenie rozmiaru obrazu
- Działa podobnie jak .gitignore

Zarządzanie kontenerami

- To proces kompleksowego **zarządzania życiem i działaniem kontenerów aplikacji w środowisku informatycznym**
- Obejmuje **szeroki zakres działań**, od **rozwoju aplikacji** przez jej **wdrożenie, skalowanie, aktualizacje, monitorowanie**, aż po **zapewnienie bezpieczeństwa**.

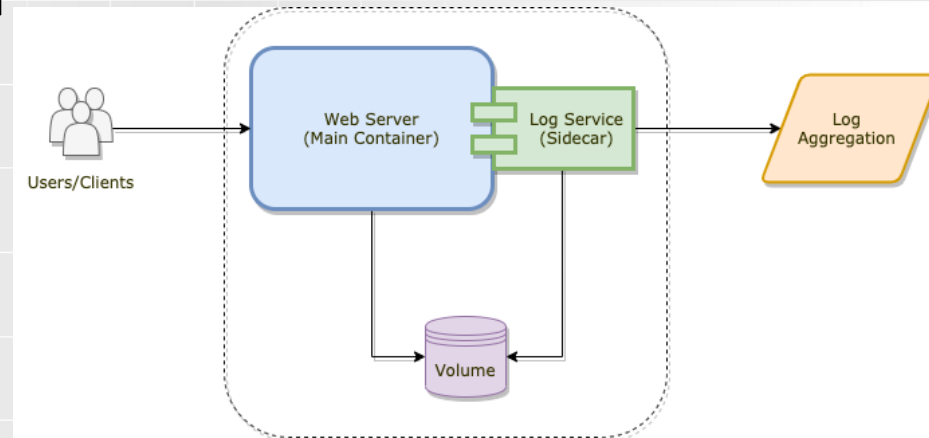
Zarządzanie kontenerami - orkiestracja

- Proces **zarządzania cyklem życia wielu kontenerów**, które razem tworzą aplikacje w złożonych środowiskach.
- Orkiestracja kontenerów **pozwala na automatyczne rozmieszczanie, skalowanie i zarządzanie stanem kontenerów**.

Zarządzanie kontenerami - monitorowanie i logowanie

- Monitoring stanu kontenerów i aplikacji, a także zbieranie i analiza logów, są kluczowe dla utrzymania wydajności, dostępności i bezpieczeństwa aplikacji.
- Narzędzia do zarządzania kontenerami często integrują się z systemami monitorowania i logowania, dostarczając wgląd w działanie aplikacji i ułatwiając diagnostykę problemów.

Zarządzanie kontenerami - sieciowanie

- Zarządzanie siecią w środowisku kontenerów, w tym izolacja sieci, balansowanie obciążenia, odkrywanie usług i zarządzanie komunikacją między kontenerami.
- Jest kluczowe dla zapewnienia skutecznej komunikacji wewnątrz złożonych aplikacji mikrouslugowych.

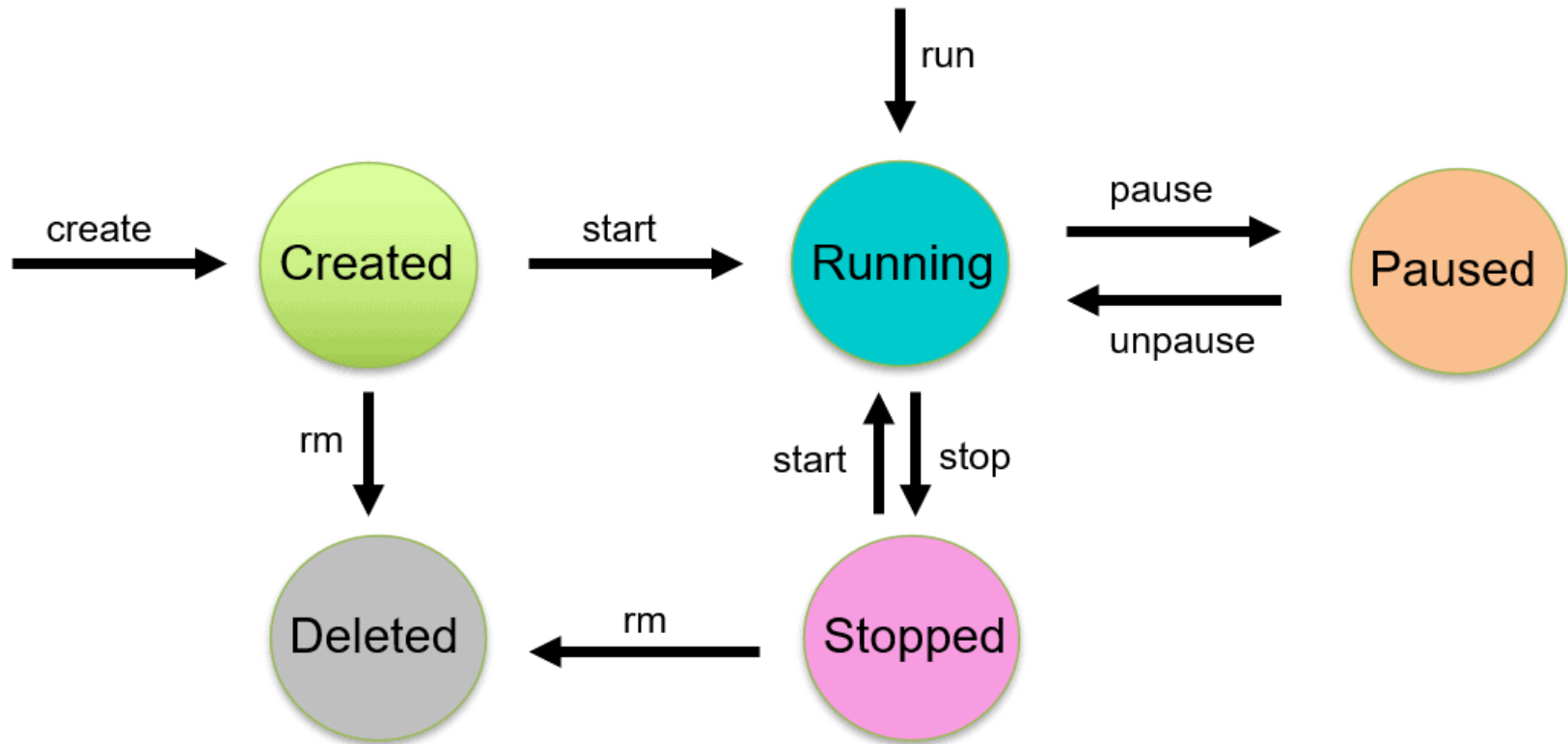
Zarządzanie kontenerami - narzędzia

- **Docker Swarm** - Narzędzie do klastrowania i zarządzania kontenerami Docker, zapewniające natywne zarządzanie klastrem Docker,
- **Kubernetes** – Otwarto źródłowy system do automatycznego wdrażania, skalowania i zarządzania aplikacjami kontenerowymi,
- **OpenShift** - Platforma aplikacji kontenerowych od Red Hat, oparta na Kubernetes, oferująca dodatkowe funkcje zarządzania i bezpieczeństwa,
- **Amazon ECS/AKS/GKE** - Usługi zarządzania kontenerami dostarczane przez głównych dostawców chmury: Amazon Elastic Container Service, Azure Kubernetes Service i Google Kubernetes Engine.

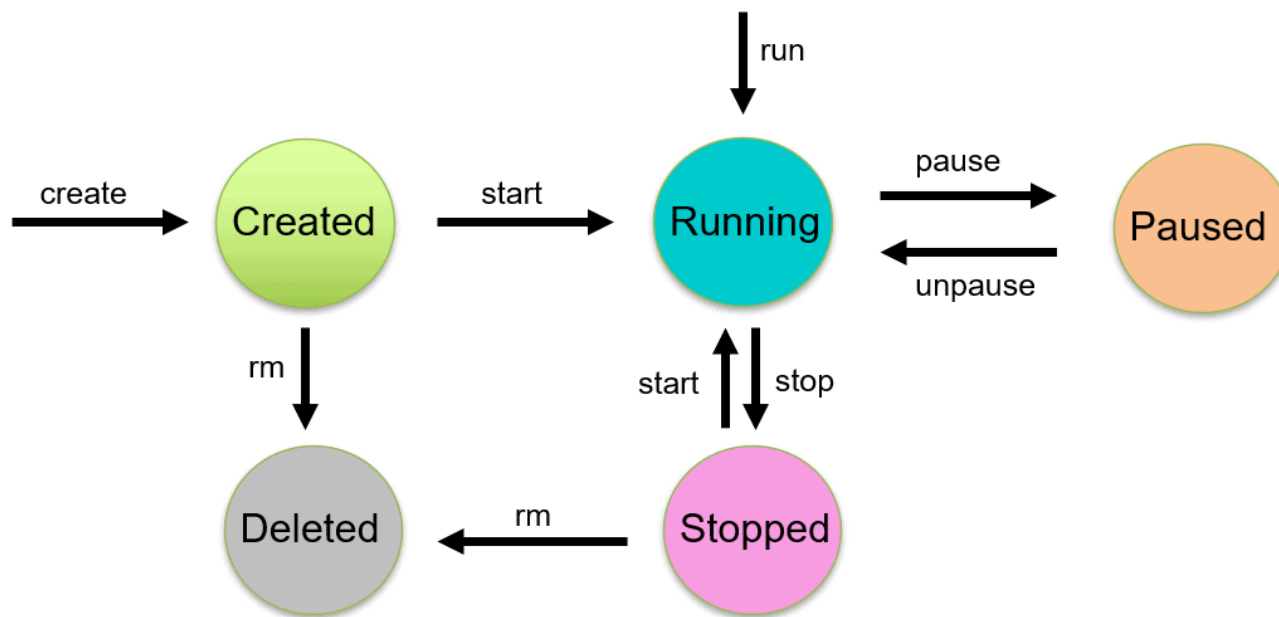

Cykl życia obrazów Docker

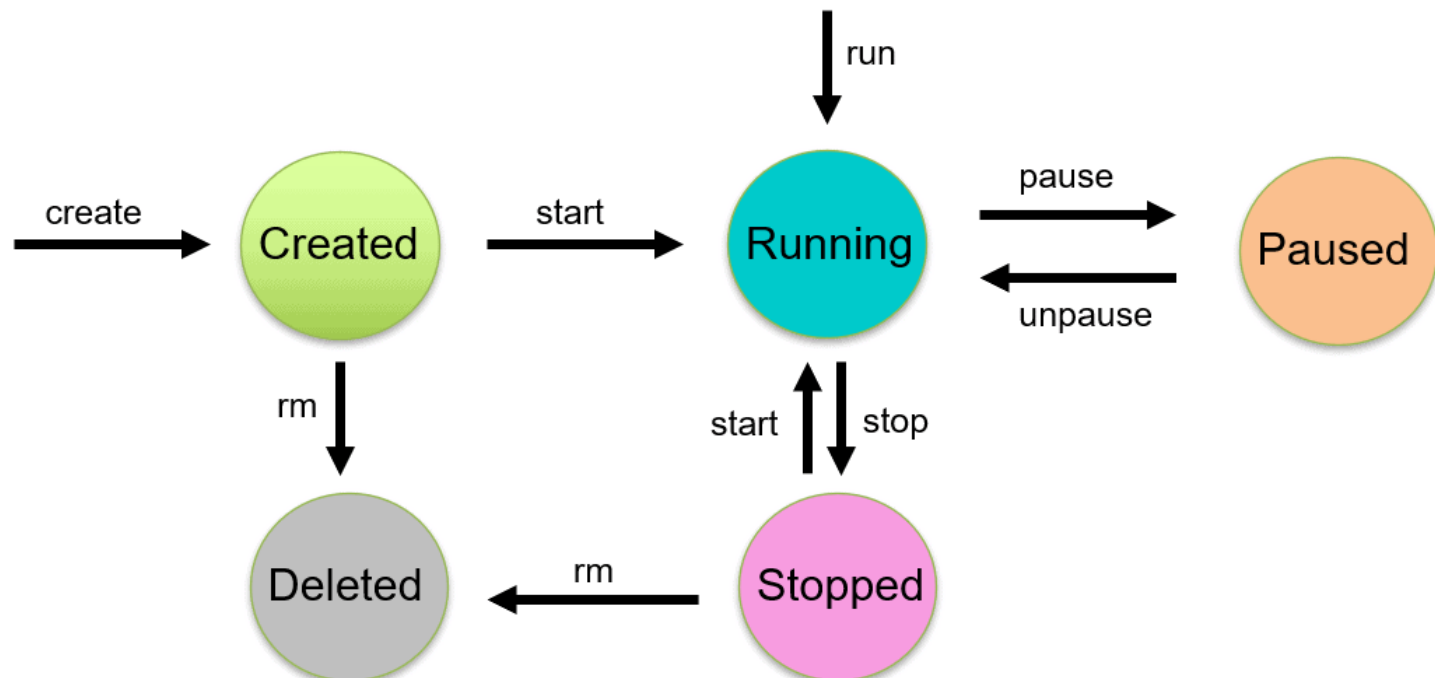
Podstawowe komendy - docker build

- docker build PATH | URL
- Buduje **obraz** Dockera z pliku Dockerfile

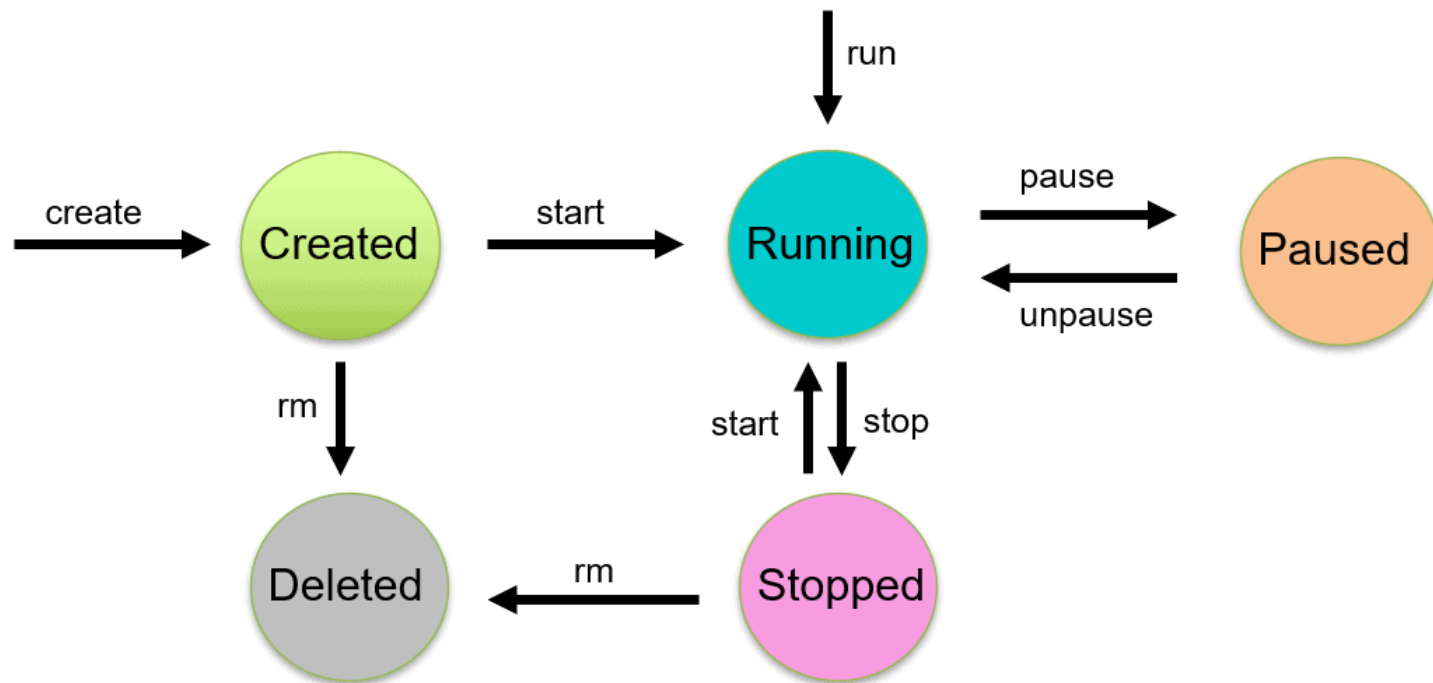
Podstawowe komendy - docker create

- `docker create --name <nazwa kontenera> <nazwa obrazu>`
- Powoduje utworzenie nowego **kontenera** Docker z określonym obrazem dockerowym.

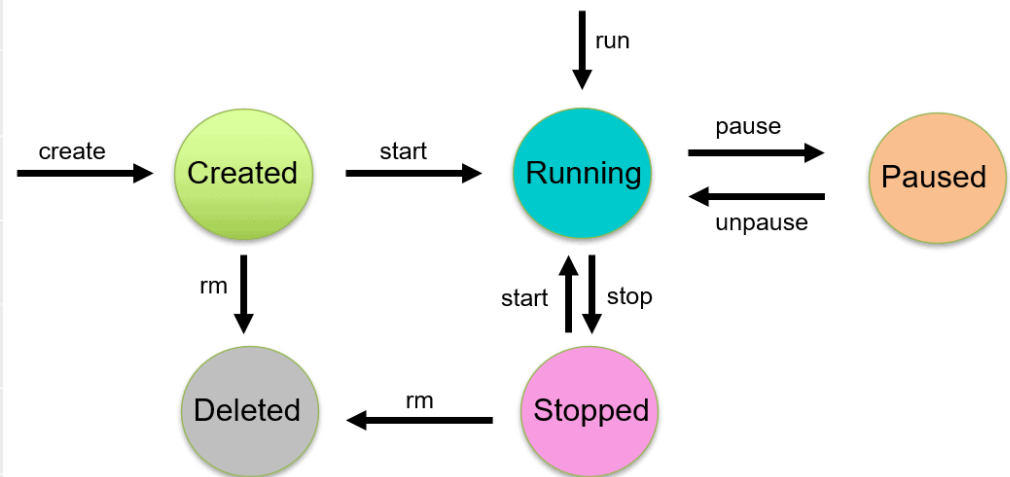
Podstawowe komendy - docker start

- `docker start <nazwa kontenera>`
- Uruchomia zatrzymany kontener

Podstawowe komendy - docker run

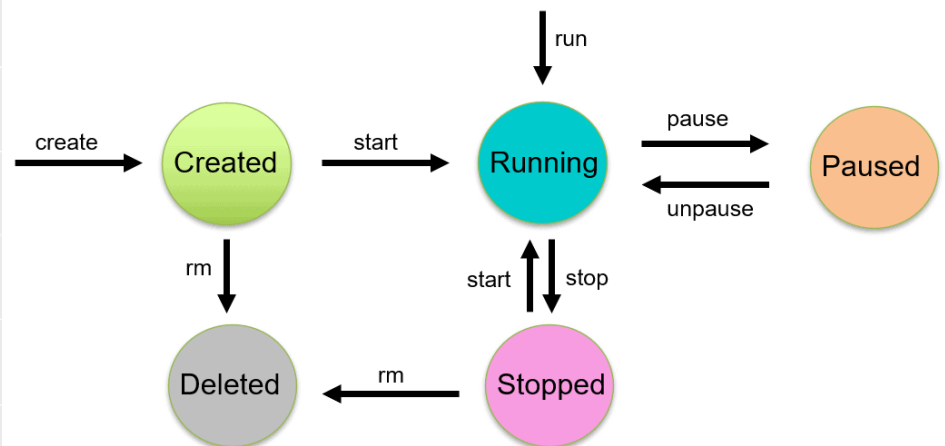
- `docker run <nazwa_obrazu>`
- Pobiera obraz i tworzy z niego kontener.
- Wykona działanie zarówno polecenia „`docker create`”, jak i „`docker start`”.
- Utworzy nowy kontener i uruchomi obraz w nowo utworzonym kontenerze.

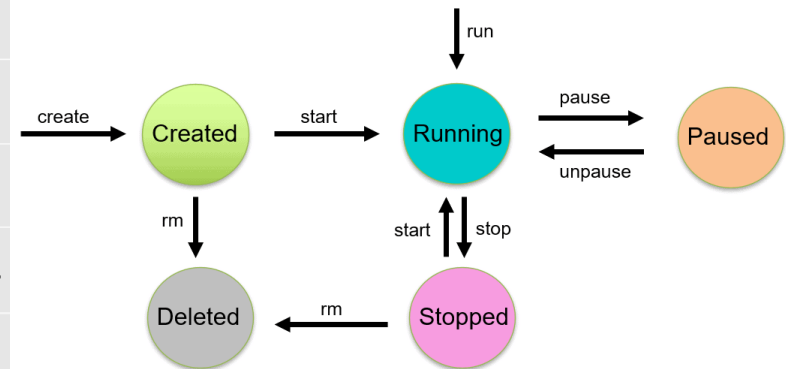
Podstawowe komendy - docker pause/unpause

- `docker pause <nazwa kontenera>`
- `docker unpause <nazwa kontenera>`
- Służy do tymczasowego zatrzymania wszystkich procesów wewnątrz określonego kontenera Docker.
- Kiedy kontener jest wstrzymany (paused), wszystkie procesy działające wewnątrz tego kontenera są zamrażane

Podstawowe komendy - docker stop

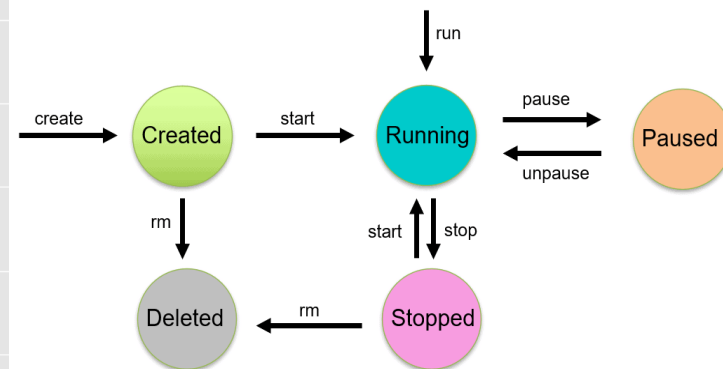
- `docker stop <nazwa kontenera>`
- Zatrzymuje działający kontener.
- Proces zatrzymania kontenera **odbywa się w kilku etapach** i jest zaprojektowany w taki sposób, aby umożliwić bezpieczne zakończenie działania aplikacji i kontenera.
- **Preferowany i bezpieczny sposób zatrzymywania kontenerów**, gdyż oferuje aplikacjom możliwość czystego i kontrolowanego zamknięcia, co jest szczególnie ważne w środowiskach produkcyjnych i dla krytycznych aplikacji.
- **Zasoby systemowe** (np. pamięć, CPU), które były używane przez kontener, **zostają zwolnione**.

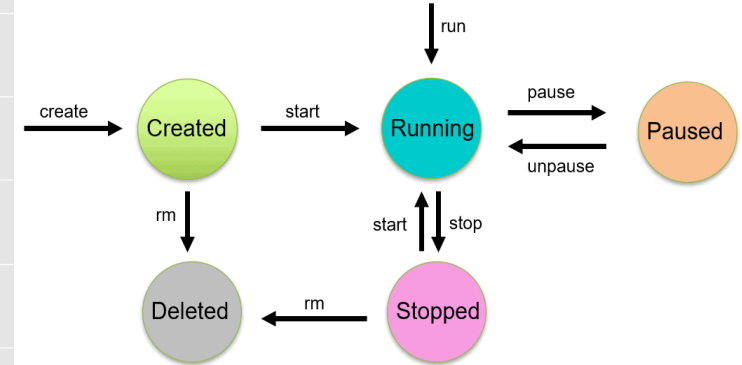
Podstawowe komendy - docker rm

- `docker rm <nazwa kontenera>`
- Używane do usuwania kontenera z systemu
- Zanim kontener zostanie usunięty, musi być zatrzymany.
- Gdy kontener jest zatrzymany, `docker rm` usuwa jego pliki z systemu Docker, w tym metadane kontenera i wszystkie pliki danych związane z kontenerem, które nie są przechowywane na woluminach zewnętrznych, chyba że zastosowano opcję `--volumes`, która usunie także przypisane woluminy.
- Po usunięciu kontenera, wszelkie zasoby systemowe (tj, pamięć, przestrzeń dyskowa itd.) zostają zwolnione

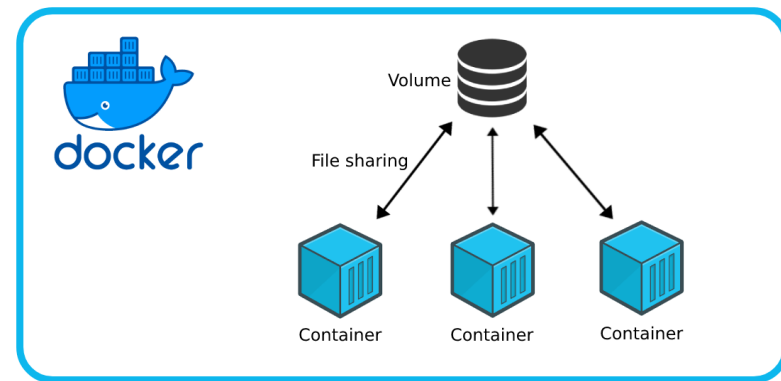
Podstawowe komendy - docker kill

- `docker kill <nazwa kontenera>`
- Używane do natychmiastowego zatrzymania działającego kontenera
- Używane głównie w sytuacjach, gdy kontener nie reaguje na normalne polecenia zatrzymania lub gdy jest potrzebne szybkie zwolnienie zasobów systemowych zajmowanych przez kontener.

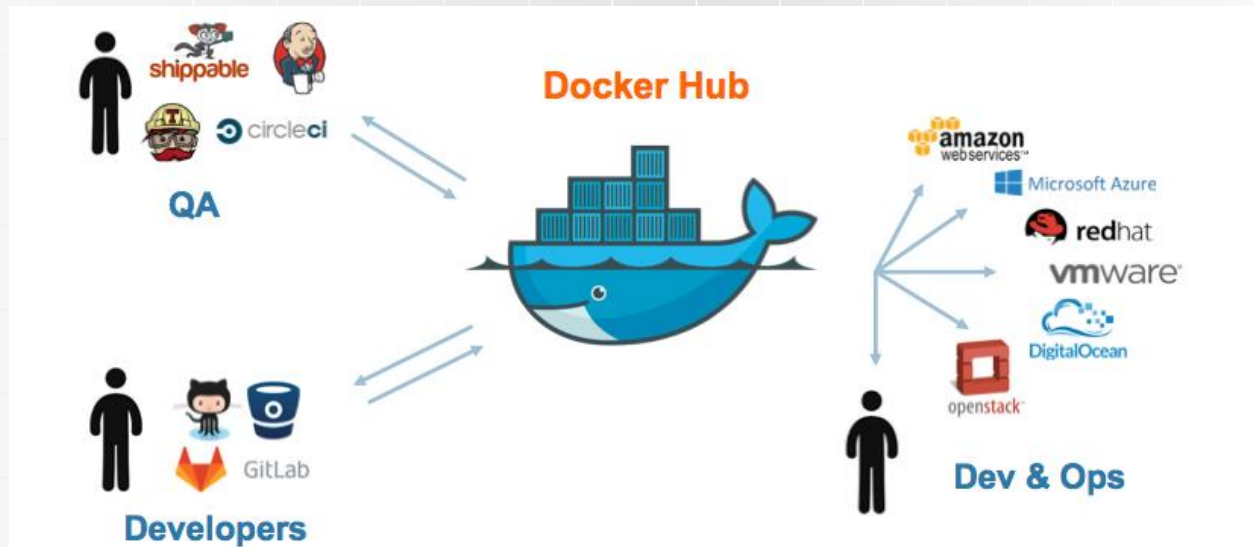
Wolumeny

- `docker volume create` – tworzy nowy wolumen
- `docker volume ls` – pozwala przeglądać listę wolumenów
- `docker volume inspect` – wyświetla szczegółowe informacje o konkretnym wolumenie.
- `docker volume rm` – usuwa wolumen
- `docker run -v moj_wolumen:/app/data`
`moj_obraz`
- To mechanizm trwałego przechowywania danych, używany do zarządzania danymi, które powinny przetrwać usunięcie lub restart kontenerów
- Mogą być bezpiecznie udostępniane między wieloma kontenerami

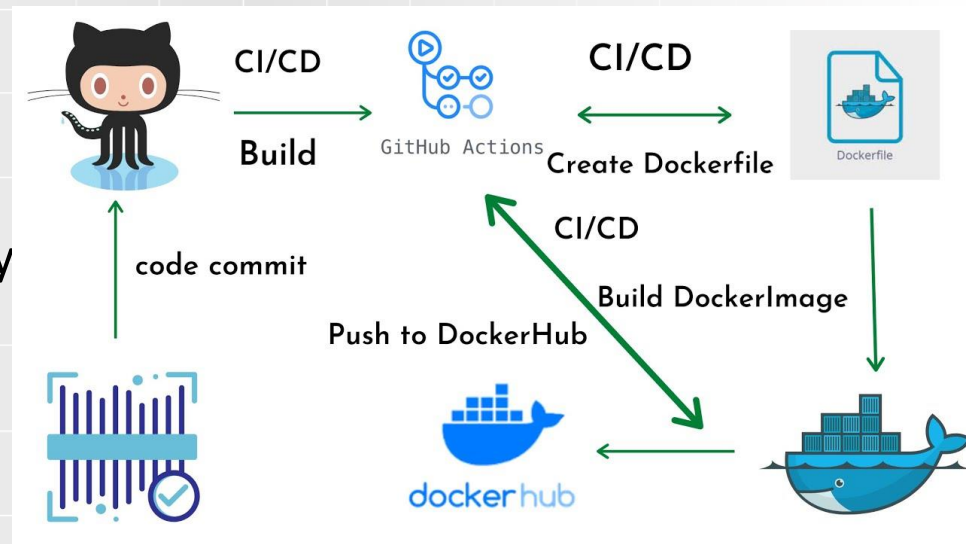
DockerHub

- To usługa chmurowa, która umożliwia **udostępnianie i zarządzanie repozytoriami obrazów Docker**. Jest to oficjalne centrum obrazów dla Docker, które **zawiera** zarówno **publiczne**, jak i **prywatne** repozytoria.

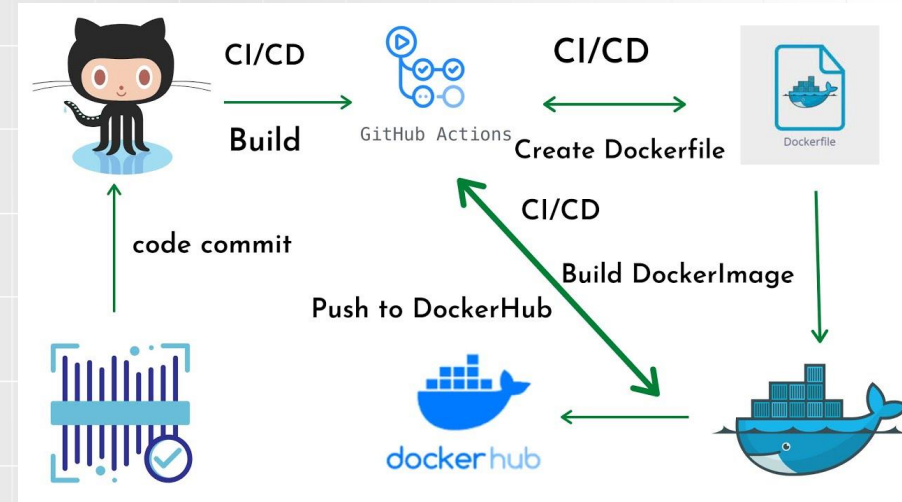
DockerHub – kluczowe funkcje [1]

- **Repozytoria** - Możliwość tworzenia **publicznych i prywatnych repozytoriów** do przechowywania obrazów Docker.
- **Automatyczne Budowanie** - **Integracja z GitHub i Bitbucket**, umożliwiająca automatyczne budowanie obrazów Docker przy każdej zmianie kodu w repozytorium.
- **Wersjonowanie Obrazów** - **Utrzymywanie różnych wersji (tagów) tego samego obrazu**, co ułatwia zarządzanie wersjami i rollbacki.

DockerHub – kluczowe funkcje [2]

- **Oficjalne Obrazy** - Dostęp do szerokiej gamy oficjalnych obrazów Docker, które są utrzymywane przez twórców oprogramowania i zweryfikowane przez Docker Inc.
- **Społeczność** - Dostęp do obrazów stworzonych przez społeczność, które można wykorzystać jako bazę dla własnych aplikacji.

Docker Compose

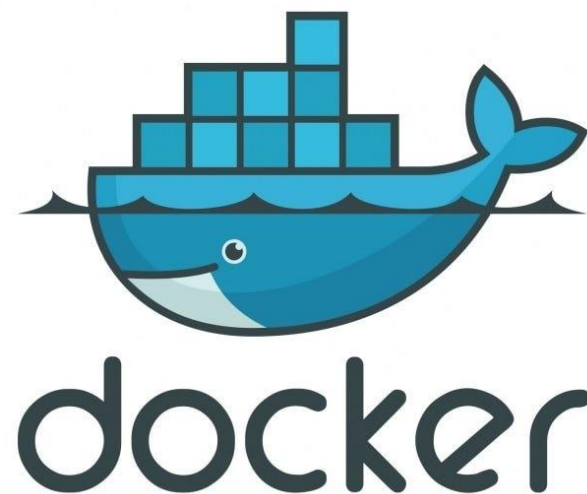
- Docker Compose to narzędzie do definiowania i uruchamiania wielokontenerowych aplikacji Docker z użyciem plików YAML,
- Umożliwia konfigurację usług, sieci i wolumenów w jednym pliku, upraszczając proces wdrażania złożonych aplikacji,
- Pozwala na automatyczne tworzenie sieci między kontenerami, co umożliwia komunikację między serwisami bez konieczności ręcznej konfiguracji.

```
1  version: '3.3'
2
3  services:
4    db:
5      image: mysql:5.7
6      volumes:
7        - db_data:C:\Users\User\Desktop\dcompose
8      restart: always
9      environment:
10       MYSQL_ROOT_PASSWORD: rootwordpress
11       MYSQL_DATABASE: wordpress
12       MYSQL_USER: wordpress
13       MYSQL_PASSWORD: wordpress
14
15     wordpress:
16       depends_on:
17         - db
18       image: wordpress:latest
19       ports:
20         - "8000:80"
21       restart: always
22       environment:
23         WORDPRESS_DB_HOST: db:3306
24         WORDPRESS_DB_USER: wordpress
25         WORDPRESS_DB_PASSWORD: wordpress
26       volumes:
27         db_data:
```


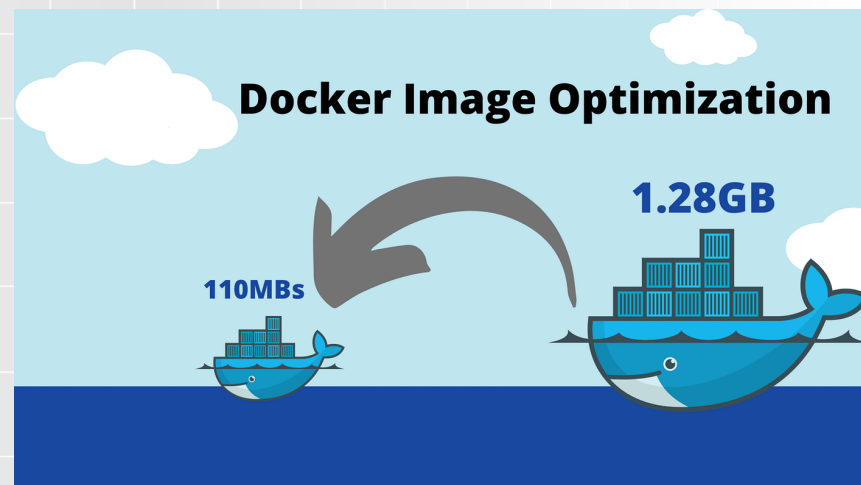
Optymalizacja obrazów Docker

- **Lekkie Obrazy Bazowe** - Używaj lekkich obrazów bazowych, takich jak **Alpine Linux**, które są mniejsze w rozmiarze i zawierają mniej zbędnych plików i bibliotek.
- **Oficjalne Obrazy** - Preferuj **oficjalne obrazy** dostępne na Docker Hub, które są **regularnie aktualizowane i optymalizowane** pod kątem **bezpieczeństwa i wydajności**.
- **Minimalizacja Liczby Warstw** - łącz polecenia RUN w jednym łańcuchu, używając operatorów logicznych (&&) do zmniejszenia liczby warstw.

Optymalizacja obrazów Docker

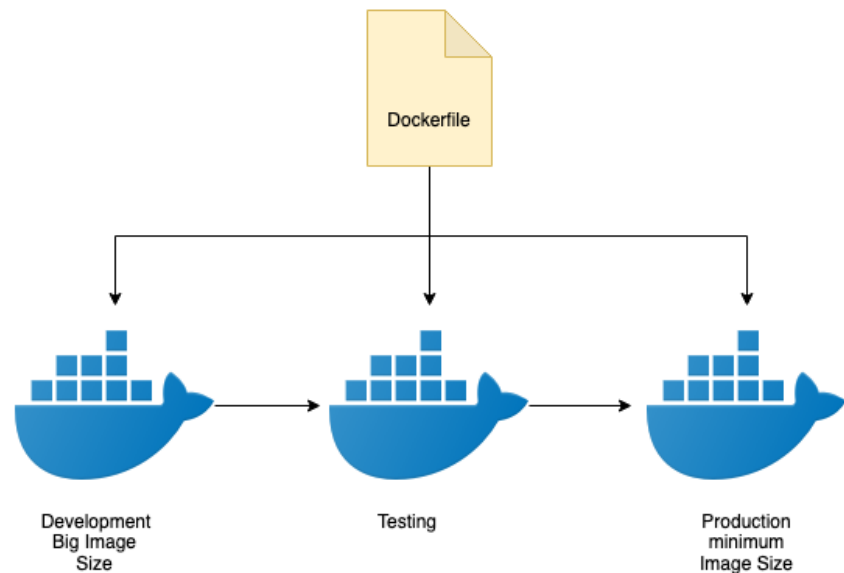
- **Usuwanie Niepotrzebnych Plików** -
Oczyść niepotrzebne pliki i pakiety
w tym samym poleceniu RUN, które
je instaluje, aby uniknąć
zapisywania ich w warstwach
obrazu.
- **Ignorowanie Niepotrzebnych Plików** - Dodaj plik .dockerignore do
swojego projektu, aby wykluczyć
pliki i katalogi niepotrzebne w
obrazie (np. zależności
deweloperskie, pliki tymczasowe).

Optymalizacja obrazów Docker

- **Optymalizacja Budowania** - Użyj multi-stage builds do oddzielenia środowisk budowania i uruchomieniowych. Pozwala to na uwzględnienie tylko finalnych artefaktów w obrazie docelowym, redukując jego rozmiar.
- **Minimalizacja Zależności** - Instaluj tylko niezbędne pakiety i narzędzia, aby zmniejszyć rozmiar obrazu i ograniczyć powierzchnię ataku.

```
1  # Stage - Development
2  FROM Dev-Image as dev
3  . . .
4  . . .
5
6  # Stage - Testing
7  FROM Test-Image as test
8  COPY --from=dev /src/app .
9  . . .
10 . . .
11
12 # Stage - Production
13 FROM Minimum-Image as prod
14 COPY --from=dev /src/app .
15 . . .
16 . . .
```


Bezpieczeństwo kontenerów

- Zapisywanie danych poufnych w zmiennych środowiskowych
- **docker run -e "PASSWORD=mojeHaslo" aplikacja**

Wrocław
University
of Science
and Technology

Dziękuję za uwagę